

KUMPONINGE OOKARA KAPOO' PUPU'UU'NA'

Ookara Kapoo'nanka Kumponinge Pupu'uu'na'koong Minkunaa

1 ¹Tenang tutuna' masipo' Kumponinge aa'ning paning ee'noko kansi' nkovuu'nang. ²Aung kansi' tee, emu' otoina' otoaruko'; naroomparava' otoko'; tamung domaang-po'ningmeeva otoko!. Dau-eta mutaanange daka'pui otoko' tee poonaru' baka otoko, ee'noko tee Kumponing bakaang Tanuaang tee-koo pirung-koo daue aavinuko.

³Tenang Kumponinge karoma aa'puu', "Araka, tavo'daravai," ee'noko tenang araka oro'paru!. ⁴Ee'noko Kumponinge tee araka tampa' oovura dotuarara tee araka simpe'uu' mutaanang-eta. ⁵Ee'noko Kumponinge tee araka doona' tampuu' ee'noko mutaanang muung tampuu!. Teketa aa'nou' muung tankinuko tane'puu' ee'noko te'mung te'mung tutuna'na'mung.

⁶Ee'noko Kumponinge napo' karoma aa'puu', "Meeroo'navaro doona otoai tankaampuresi pirung boonaru' ee'noko ntong kamo'koong." ⁷Tee meeroo'navaro tee, Kumponinge teing ntong meu' tankaampuree'naang nkovuu' boonaru' daunaru'keta. ⁸Ee'noko Kumponinge tee meeroo'navaro doona auvi'au tampuu', teketa aa'nou' muung tankinuko tane'puu' ee'noko te'mung te'mung ke'munta-na'mung.

⁹Teketa napo' Kumponinge aa'puu', "Aia!, ntong paning-koo boong otoing naro' poontarako koverenoo' oro'paravai," ee'noko tee' masika' nkoaru!. ¹⁰Teketa Kumponinge te' koverenoo' kansi' tampuu' ee'noko tee ntong poonaru' pirung tampuu!. Ee'noko Kumponinge tampa' oovura dotuari'.

¹¹Ee'noko Kumponinge napo' karoma aa'puu', "Kansi'koo baa' ee'noko koi'nanka amutemurii' dupuai, aa'noko keenavaang, ee'noko pora'kooning, ee'noko sinampuai ookara muu' amutemurii' kantena!" Ee'noko tee' ee'na' nkoaru!. ¹²Kansi'koo amutemurii' baa' ee'noko koi'nanka amutemuu'na' sinampumaing dupuu', keenavaang ee'noko pora'kooning, teing-koo kuunge napo' oki'nareka' sinang nkoarikoo'

amutemuu'na!. Ee'noko Kumponinge tampa' oovura dotuaru!.

¹³Teketa aa'nou' muung tankinuko tane'puu' ee'noko te'mung te'mung beenana'mung.

¹⁴Teketa napo' Kumponinge aa'puu!, "Aia!, arakananka tavo'dariai meeroo'navaro-koo meu'ke teke paning-koo doong ee'noko muung simpe'aareaing, ee'noko teke aing aa'ning taa'ni'antavaari otoromaatoai: doonanka, kaarananka ee'noko mare'nanka. ¹⁵Ee'noko teke meeroo'navaro-koo paning-koo arakavariri otoromaatoai teketa kansi'aape araka po'antavaamaatoai." Ee'noko tee' ee'na' nkoaru!.

¹⁶Ee'noko Kumponinge tee' araka pankeng kenaanka nkovuretu', narung aa'na' araka doona! araka-koo miring duaa! nkovuu!. Ee'noko nii'nung baru' araka deeaung muunga araka-koo miring kaara nkovuu!. Napo' beento'nanka nkovuru!. ¹⁷Teing paning-koo meu' nkovurira sipuru' teketa kansi'aape araka po'antavaamaato'o'naang. ¹⁸Ee'noko teketa doong ee'noko muung tanatavaamaatoai, ee'noko napo' arakanaanka ee'noko mutaanang tankaampaarematoai. Ee'noko Kumponinge tee' ee'na' tampa' oovura dotuaru!. ¹⁹Teketa aa'nou' muung tankinuko tane'puu', ee'noko te'mung te'mung karenana'mung.

²⁰Ee'noko Kumponinge napo' karoma aa'puu!, "Ntong ee'noko pirung ookarai kapoo'nanka amutemuri! domantoo'nankai maanto'aavai. Ee'noko barennankai porora meeroo'navaro a'dei' auvi'au puraanaama maanto'aavai." ²¹Tavi' pankenanka nkovuru' pirung-koo kuung otoromaing ee'noko ookara oki'nareka! kapoo' nanaamaing ntong-koo kuunge, ee'noko ookara bareng amutemuri!. Ee'noko Kumponinge tampa' oovura dotuaru!. ²²Ee'noko Kumponinge ookara biraankevuru' aa'puma, "Ookara kapoo'nanka pirung-kooning parerima berentarima pirung maanto'eriai, ee'noko ookara barennanka tee'ke, parerima berentariai kansi'koo." ²³Teketa aa'nou' muung tankinuko tane'puu' ee'noko te'mung te'mung pa'noko'na'mung.

²⁴Teketa napo' Kumponinge aa'puu!, "Enang kansi'koo kapoo'nanka amutemuri! domantoo'nanka tavo'dariai: ookara kau'karenaumo bau'naananka, ee'noko biikoori, ee'noko ookara kapoo' kansi'koo daue nanaamaing." Ee'noko tee' ee'na' nkoaru!. ²⁵Kumponinge kau'karenaumo pora'kooning amutemuu' nkovuru' ee'noko napo' bau'naananka amutemuu' tee' nari' nkovuru' ee'noko napo' teing kansi'koo daue kakanaamaing tee' nari' amutemuu' nkovuru!. Ee'noko Kumponinge tampa' oovura dotuaru!.

²⁶Teketa napo' Kumponinge aa'puu!, "Aia!, naning-namuu' nantoong nii' pina' oro'nuka nkoarampiai, niikaang oro'oro'noo' siompuio', ee'noko teinge ookara kapoo'nanka tanatavaariai, aa'ning: tavi' pirung-koonanka, barennanka auvi'au-kooning, kau'karenaumo datauraa'nanka, ee'noko pora'koonanka, ee'noko napo' teing ookara kapoo'nanka kansi'koo

daue nanaamaing." ²⁷Tee'koo Kumponinge naning baka bakaang oro'oro'noo' siompuio' nkovuu'. Tee' ee'na' nari' oro' Kumponing-pina' nkovuu', aa'nou' donkaani ee'noko manikuma nkovuretu'. ²⁸Ee'noko Kumponinge biraankevurema aa'puretu', "Dee' parerema berentareai ee'noko deurukaa'ke ookara kansi' maanto'aara ookara kapoo'nanka tanatavaariai tenairu-koo. Ee'noko dee'ke tee aa'noaing ookara tavi' pirung-kooning tanataverererai, barenanka auvi'au-kooning ee'noko ookara kapoo'nanka kansi'koo daue nanaamaing." ²⁹Ee'noko Kumponinge aa'puretu', "Oovereko, ninge tee dee' arompesing ookara kapoo'nanka sinampumaing ookara-koo kansi'koo daue otorinanka; dee' deekaang taamang, ookara baa'nanka, koi'nanka, keenavaang ee'noko pora'kooning naro'ka. ³⁰Ee'noko ookara kau'karenaumo-nanka kansi'kooning, napo' barennanka auvi'au-kooning ee'noko ookara kapoo'nanka kansi'koo daue nanaamaing, ee'noko ookara kapoo' domantoo'nanka, ninge teing ookara kapoo' dupumaung maa'koo avoronsing." Ee'noko tee' ee'na' nkoaru'! ³¹Ee'noko Kumponinge ookara kapoo'nanka teie nkovuru'ning tampa' masika' oro'pariko oovura dotuaru!. Teketa aa'nou' muung tankinuko tane'puu!, ee'noko te'mung te'mung ~na'mung-taa-na'mung.

2 ¹Tee' ee'na' nari' Kumponinge aa'ning paning ee'noko kansi' bakevuu!, ee'noko ookara kapoo'nanka mmau' nari' bakevuru!. ²Ee'noko Kumponinge ookara bakaang nko-nko nkovuru'nanka ~na'mung-taa-na'mung bakevura, te'mung ~ke'munta-taa-na'mung uaavou'. ³Ee'noko Kumponinge te'mung ~ke'munta-taa-na'mung biraankevura meeka'antavuu!, ai' te'mung ee'na'mung tee, tee uaavou'na'mung bakaang nko-nko kansi' nko-koong bakevura.

Tampa' Kuunau' Siraka'anta Kumponinge Naninka Nkovuretu'na'

⁴Tenang tutuna' Kumponinge kansi'naanka paning nkovuu'na'koong minkunaa aung: ⁵Tenang Ovoringe Kumponinge kansi' ee'noko paning nkovuu'nang kapoo' keenavaang tovang koi' dovang baa' otoaruko' kansi'koo, mme' Kumponinge apo' botovuaruko ee'noko naning otoaruko' mintoong nkovupeu'nung. ⁶Nka ntonoo' tenang ee'nang tavo'arako' oki'nareka' kansi'koo dau tompatompa'anta-koo. ⁷Ee'noko tenang ee'nang teie Ovoringe Kumponinge naning kansi'koong da'mong-etab nkovuu', ee'noko ke'nie deto uupuvura domaang avuu' domang-antavuma ee'noko tee naning tenang domaang-po'nung deemparu'!

⁸Teketa Kumponinge tee naning nkovura tampoo' temu' nerievuu'noo' sipuu' teka Iideni'ka duaal' pomanoo'aapea. ⁹Tenau tenau Kumponinge koi'nanka amutemurii' tampa' oro'nanka keempuru'nau ee'noko sinang maa'koo tamparanankai. Ee'noko meeroo' tenau-koo koi' kevarira sipuretu': navari domaang isikung avu'navari; nii'navari noru' aa'ning tampara ee'noko orara avu'navari.

¹⁰Ee'noko teing ntong kareriiru te' Iideni' tavearikoo' tenau mintoonau duu'paama, teketa nari deempari siarakoo!. ¹¹Tutuna'nari teing-koo miring Piison-nari, Aavila nameng, koro-po'nameng, korovui pomanari. ¹²Tee koro temeng-koong tampara ee'noko narung napo' koi' tampa' nuuraa' otomanoo' miring deliam. Napo' kapang tampa' oro'nanka-po'noo', miring kaneliani, ereng naakiomaing. ¹³Keriira-nari ntong miring Kiong-nari, Kus-nameng-eta pomanari. ¹⁴Beeriiru-nari miring Taikirisi-nari, Asiria-nameensi'koo dua'a' pomanoo'aapeita pomanari. Kareriiru-nari miring Iuperetisi-nari.

¹⁵Ee'noko teie Ovoringe Kumponinge tee naning nkavura te' Iideni'nau-koo sipuu' tenau mintoompuma teke tarevui otoo'naang. ¹⁶Ee'noko Ovoringe Kumponinge botovuma aa'puu' tee naning, ¹⁷"Ookara koi'koong sinananka mintoong-koo otoining-koong tamung naro'keta maa'emaatoaing, teka tevari koi'navari noru'anta nka-navari teing aa'ning-koo tampara ee'noko orara dake maa'eauka' tee sinang tevari-koong, ai' te'mung da' tevari-koo sinang maa'eaina'mung da' tee dooaing."

¹⁸Teketa Ovoringe Kumponinge aa'puu!, "Aung naning baka oto'koo tampa' deea!. Ninge bakaang pakupakunung tee-koo makosi nkoevompaing." ¹⁹Teketa teie Ovoringe Kumponinge teing kau'karenaumo-nanka ee'noko barennanka kansi'keta temu' nkovuru'ning te' Aadama-anko po'antavuru' teie namuri'i'na' oovurira miring tampurii'naang, ee'noko aming miring teie Aadamai tampuru'nung teing kapoo' domantoo'nanka-koo tee tee biikaang miring deemparu!. ²⁰Ee'noko tenang Aadamai mirinanka tampuru' teing kau' karenaumo-nanka-koong bau'naananka-koo ee'noko biikoori-koo, napo' ookara barennanka-koo tampuru', teka tee Aadama bakaang pakupakunung tee-koo makosi otoaruu!

²¹Teketa teie Ovoringe Kumponinge tee Aadama aa'na' aasi'antavuu', ee'noko tenang aatuko paramparang-koo koo'koo nari' bita'ura te' napo' bio'ke avo'antavuu!. ²²Ee'noko teri' paramparang-nari' nkavuu'nari'keta Kumponinge nani manikuma nkovuu' ee'noko teni te' Aadama-anko tavo'uu!. ²³Teketa Aadamai aa'puu!, "Emu' ani ee'nani mmaiko' masikani. Bakaang koo' tee ning-koong-eta koo'ketaing ee'noko bakaang bio' tee ning-koong-eta bio'ketaing. Ani donkaani-koong-eta koo'keta nkoni'i'nani naning-eta-nani, te'koo manikuma tampampaing."^a ²⁴Tee'koo tee' aa'nomaung naninge baumararing sipurema ba'aang ninka pinka'arekoo' ee'noko narung deemparekoo!.

²⁵Tenang tee tering ookaring donkaani ee'noko teni ba'aang simpenoi'daring otoresi teka tee maia'orea!.

^a 2:23 Iliburu-nupoong biikaang kara-koo "manikuma" ee'noko "donkaani" dapi' nari' aurompari otong.

Aadama Dua'aru'na'

3 ¹Ookara kapoo' avutevu' biikoori Kumponinge nkovuru'nanka-koo boru' bakei aa'na' toreearo!. Teie tee teni manikuma aa'puu!, "Kumponinge ee masika' ookara anau-koo koi'nanka-koong sinang maa'koo orokoresing?" ²Ee'noko tenie maku'uma aa'puu' tee boru!, "Nee'ke aa' ookara koi'nanka-kooning sinang anau-kooning maa'koo makosi. ³Teka Kumponinge aa'puing, 'Koi'navari anau-koo meu'ke otoinavari-koong deeko' dee'ke sinang maa'ereauka', aa'noko tamung kompereauka' tevari, doore'neenga.' "

⁴Nka teie boru'ke aa'puu' teni manikuma, "A, dee' bakei doorearao'naang. ⁵Dee'ke tee sinang teu'koong maa'ereta deeko' dee' tee noru' daate'daree'naang kapoo' tampara ee'noko kapoo' orara noru'koo, ee'noko dee' tee Kumponing-pina' nari' otoree'naang. Kumponinge tee' noru'ui dee' tee' orokoresing."

⁶Ee'noko tenang tenie manikumai tee teu'koong sinang oovuko onou ee' oro' tavo'kuu!, "Bakei aung sinang maa'koo tampara, oro'oro'noo' tampa' oro'ke, ee'noko maa'anko norukasi' deeng-antamupeu!." Tee ninka noru' ninka tee-koo sinang-koo nkavura maa'kuu!, ee'noko nii'ning napo' tenie tee ba'ung nari' otoretu'nung avuio' maa'uu!. ⁷Ee'noko tenang tee noru' ookaanka-koong daate'aretu!, ee'noko tenang noru'aretu' tenaanka tee simpenoi'ka, ee'noko tenang koi' piiki'koong para'noo' naro'ka pate'ureta duaana nkosiiretu!.

⁸Teketa tenang kamunoo'nang boimpio' tenaankai tee Ovoring Kumponing teke mintoonge nanuko taaravuretu!, ee'noko koi'nanka-koo meu' baku'aretu!. ⁹Teka teie Ovoringe Kumponinge Aadama bokuvuma aa'puu!, "Da' are' otomang?" ¹⁰Ee'noko teie aa'puu!, "Ninge da'koong aurong mintoonge naniko taararamira amoromira simpenoi' deemarama oome'neeng-koo baku'maring."

¹¹Ee'noko Kumponinge aa'puu!, "Da' baie simpenoi' otoing nauruing? Ai' tee koi'koong sinang orokorantu'navari-koong maa'ei?" ¹²Ee'noko teie aa'puu!, "Tenie anie manikumai dake ni'ninka nari' o'noree'naang ameu'nanie tee-koo koi'koong-koo sinang-koo amuio' maa'kansing."

¹³Teketa teie Ovoringe Kumponinge teni manikuma aa'puu!, "Dake tee aming-koo tee' nkoveing?" Ee'noko tenie manikumai aa'puu!, "Boru'ke tosimuo' tee' ninge maa'ansing."

¹⁴Teketa Ovoringe Kumponinge tee boru' aa'puu!, "Dake tee tee' oro' kapoo' nkoveing-koo dakaang barakosi' tee dau basi ookara kau'karenaumo-nanka bau'naananka-koo ee'noko pora'koonanka-koo. Da' tee ke'dei nanimatoaing otoainaroong-koo tee nakanankara maa'ema. ¹⁵Ee'noko ninge tee dee'naanka da' ee'noko ani manikuma karenaanka deeng-antarampeaing ee'noko napo' teing dee'ke deurukaa' tee'ke kare-

nupoong otoromaatoaing. Teni baurukaa'koo narunge^b da' bore'koo puuturuuaing ee'noko dake tee kanko'bo-koo kakieai."

¹⁶ Napo' teni manikuma aa'puu' Kumponinge, "Ninge tee da' pankaing sisikeera arompaing tenang parema mantompemaatoaing. Sisikeera ninka parematoaing. Nka tee, da'ung-koo pia otoi otoaing, ee'noko bakaang pia siompematoai."

¹⁷ Ee'noko napo' Aadama-koo aa'puu', "Dake teni da'aang bakaang kara taaravera tee koi'koong sinang orokoantu'nung maa'eing-koo, ninge tee kans'i taamang keentoma barakosi'ansing taamananka tampa' nkoarava' otoainge, ee'noko da' pore'doma deeko' tee-koo kans'i'koo taamanimatoaing ookara batei da' otoaining-koo. ¹⁸ Ee'noko kans'i'keta koi'nanka too'murintaa'po'nanka dupuai, napo' baa'nanka orananka dupuai, ee'noko dake maa'koo pora'kooning baa'nanka maa'emaatoai. ¹⁹ Ee'noko iontakaanang mintoontarama taamanimatoai, bera doora kans'i'koo tororaravainoo'ke basi, te' ee'noo' da' nkorantu'noo', ai' da' tee da'mong, napo' da'mong-koo doonko tororaravaing."

²⁰ Ee'noko Aadama teni ba'aang miring Iivi^c tampuu', ai' teni teni ookara nantoong amutemurii' bioko.

²¹ Ee'noko Kumponinge Ovoringe kau'karenaumo-nanka-koong dopa'koo mononopa' nkovura Aadama ee'noko teni Iivi avuretu' kurumparee'naang.

²² Teketa Kumponinge Ovoringe aa'puu', "Aung tee naning nii'pina' oro'paring aa'noing kapoo' tampara ee'noko orara noru'ui. Emu' tee koi' domang isikung avu'navari-koo due' be'koo taura'pampiauka', tevari-koong sinang maa'ura napo' domampari oto'neenga." ²³ Tee'pura Ovoringe Kumponinge tenau-eta Iideni'nau-eta bata'uu' tamung pora'ke mintoomparaa'naang, tee naning kans'i'ketaing kans'i' nenke'uma. ²⁴ Tenang Kumponinge tering bata'ureta, tee-koo tenau-koo Iideni'nau-koo dua'a' pomanoo'aapenameng-koo koosinunanka purinto'nanka donkong-antavuru', tee tevung taung koi' domang-anta-aape be'navung para'ai otoromaatoo'naang, bainatu nta'pina' urung kompai eevaavaama.

4 ¹Enang tee Aadama Iivi-ninka ba'aang ninka otoresi teni kempo'kuu!. Teketa tooto' narung donkaani paravuu' tenie, miring Keini'.^d Ee'noko aa'puu' tenie, "Ninge narung donkaani paravansing Ovoringe pakumuio!." ²Napo' kemu'kana' tenie donkaani Keini'ke

^b 3:15 Aung tee Kumponinge Teroita Pako'pari'nii' nantoong domaang moo'urira tarevuriaing. Tee-koor nauvurema Kumponinge Aadamararing tee doorenang tampara nauvuretu!. ^c 3:20 Iliburu-nupoong biikaang kara-koo miring "Iivi" tee "Bioko" miru'ari otong. ^d 4:1 Iliburu-nupoong biikaang kara-koo miring "Keini!" tee "Nkavansi" pina' aurompari otong, ee'noko tee miring "Eebelo!" tee "Domang-kerai" miru'ari otong.

baara'ma'nung paravuu' miring Eebelo'.⁶ Eebelo' sipisipi'nanka tanata deemparu' ee'noko Keini' mintoong nkonara.

³Dama'ke tee Keini'ke tee-koo keenkeenanka-koo sinananka nkavurira Ovoring-koo boontunamparu!. ⁴Ee'noko Eebelo'ke sipisipi'nanka-koo nii'ning tutuna'ning-kooning dato'urira menaanka dovang-nairu ninka boontunamparu!. Ee'noko Ovoring Eebelo'koo aa'na' dotuaru' ee'noko tee-koo bakaang-koo boontunang-koo. ⁵Teka Keini'koo ee'noko tee-koo bakaang-koo boontunang-koo dotuaravaruu!. Ee'noko Keini' tee'koo aa'na' iirai oing oraka' oro'paru!.

⁶Ee'noko Ovoringe aa'puu' tee Keini', "Da' aming-koo iirarora oing oraka' oro'daramang? ⁷Da' tampa' boontunantaravaing deeko' ning da'koo dotumaravaing, ape' aung? Teka tee dake kapoo' orara nkoveko deeko' tee orara aarumo maamuari otong da' kurumaa'koo. Nka dake purintarara puru'eaing tee."

⁸Teketa Keini'ke tee baara'ma'nung Eebelo' bokuvuma aa'puu', "Poai io' tokoi pora'ke korokoromareai." Ee'noko tenang pora' bereta Keini' tee-koo baara'ma'nung-koo Eebelo'koo dau kokoroarara teka tavuma dupisi'uu' tee.

⁹Tenang Ovoringe aa'puu' tee Keini', "Eebelo' arerai tee daara'ma'nung?" Ee'noko Keini'ke aa'puu', "Ninge noru'ampa' tee, ai' ning tee ntara'ma'nung tare-koo si'meu'nunge?"

¹⁰Ee'noko Ovoringe aa'puu', "Nka dake aming nkoveing? Tee daara'ma'nung bakaang ereng-koong aurong tee ning-koo biromparamang kansi'keta. ¹¹Emu' tee da' barakosi'dama aa'damaang: Anketa kansi'keta da' tenkeniaing, a' te' kansi'noo' daara'ma'nung-koong ereng tuuvuio' naivuinoo' daka dake dupisi'eo!. ¹²Da' tee pore'doma kansi'koo keempeko taamang tampa' nkoaravauka'nung ee'noko tokoo dakanoor' masipo' oto'deruauka', tamung kansi'koo kororaramatoing."

¹³Teketa Keini'ke aa'puu' tee Ovoring, "Ee baka!, aung tee kiimata pankaing masikung. Dake ameo' orarunsie dupisi'muu'naang. ¹⁴Dake tee ning e'mung bata'meing anketa kansi'keta, ee'noko dakaang biraanke-ita baku'meinge. Ee'noko tokoo nkanoo' oto'memuauka'; tamung kansi'koo koromarama'noaing. Naninge tokoa oomura deeko' tamung anutua dupisi'muaing makosie."

¹⁵Teka Kumponinge aa'puu' tee, "A, tee' deea!. Nii'nung naninge da' taruma dupisi'duaing deeko', tee naning tee ninge aa'na' dau basinoo' kiimata avompaing." Ee'noko Ovoringe Keini'koo taa'ni'anta sipuu' naninge tokoa oovura tavu'neeng-koo tee. ¹⁶Teketa tenang Keini' Ovoring-ankoita tenkenuu', ee'noko bera Ata'nunu' tampaama-nameng-koo beu' teketa Iideni'keta duaa' pomanoo'aapenameng-koo.

^e 4:2 liburu-nupoong biikaang kara-koo miring "Keini'" tee "Nkavansi" pina' aurompari otong, ee'noko tee miring "Eebelo'" tee "Domang-kera'" miru'ari otong.

Keini' Bakanaving

¹⁷Emu' tee Keini', osi pankaing kanivui otoko, ba'aang kempo'kura baurung donkaani paravuu' miring Iinoke; ee'noko Keini'ke tee osi opura napo' Iinoke namirimpuu'. ¹⁸Ee'noko Iinoke tee Irat bauma. Tee Irat tee Meusiel bauma, ee'noko Meusiel tee Metusiel bauma, ee'noko Metusiel tee Leemeki' bauma.

¹⁹Ee'noko Leemeki'ke kenaanka manikumaara nampuretu'. Nii'nani-kong miring Eda, ee'noko nani Sila!. ²⁰Ee'noko Edai Jabal paravuu', Jabal tee teing pora'ke nanaama boromaka'nanka tareariko'ning biuma. ²¹Tee Jabal baara'ma'nung miring Jubal, ee'noko tee Jubal tee teing nantoong kovi dovang kiita kompaamaing biuma. ²²Dama'ke napo' tenie Sila'ke Tubokein paravuu!. Tubokein tee teing nantoong baraasi~ dovang-koo aini aa'ning-koo kapoo' nkonuka biuma. Tee Tubokein ba'mari miring Naama.

²³Nii'na'mung Leemeki'ke tenaanka ba'aankaara nauvurema aa'puretu!, "Eda naanka Sila' ee, nkaang kara tampa' masika' taaramereai. Naninge narunge nemakai ning baikemuio' ning dupisi'ansieeng maku'koo, ee'noko ba'marange mero'koo piavorora deeko' ee' nauarampaing, ²⁴'Baa naning Keini' dupisi'uving aa'na' dau basinoo' kiimata nkavuaing, ee'noko naning ning tamuaing bakei aa'na' aa'na' kiimata dau basinoo' kompuasing.' "

Set Bakanaving Tampaving

²⁵Dama'ke napo' Aadama ninka otoresi ba'aange tooto' narung donkaani napo' paravuu' miring Set,^f ee'noko tenie aa'puu', "Kumponinge tooto' narung napo' amuing Eebelo' pari'antanung tee Keini'ke dupisi'uu'nung." ²⁶Dama'ke napo' Set baurung ponto'aru' ee'noko Iinosi' tampuu!. Tenang ee'nang nantoonge Kumponing Iaaue^g tampaama dootuu' tutumpariru!.

5 ¹Aung tee Aadama bakanaving-koong mirinanka, tee naning Kumponinge nkovuu'nung baka bakaang oro' siompui otoko.

²Kumponinge kenaankara nkovuretu', donkaani ee'noko manikuma, ee'noko biraankevureta "naninka" tampuretu'!

³Tenang Aadama mare' narung daaku'keta beenaumo kivora [130] deemparama baurung narung nkoaru' tee-pina' masika' oro!. Miring Set tampuu' tee. ⁴Temare'keta Set ponto'aru'namare'keta deto Aadama ~beenaumo-taa daaku' [800] mare' otou', ee'noko teing-koo mare'koo

^f 4:25 Iiburu-nupoong biikaang kara-koo miring "Set" tee "Avuavu!" pina' aurompari otong. ^g 4:26 Tee miring Iaaue tee Iiburu'na' miring Kumponing-koong; "O'noi O'namaung" pina' auromparamaung.

kuunge napo' nii'ning baurukaa' donkaang ee'noko maniku' nkoariru'.
 5 Ookara mare' naro'ka Aadama otou'ning ~karenaumo-taa daaku' bera beenaumo kivora [930] deemparama bou'.

6 Teketa tee Set mare' narung daaku'keta pa'noko' [105] deemparako baurung narung ponto'aru' miring Iinosi'. 7 Temare'keta Iinosi' ponto'aru'namare'keta deto tee Set ~beenaumo-taa daaku' bera ~kenaanka-taa [807] mare' otou', ee'noko teing-koo mare'koo kuunge napo' nii'ning baurukaa' nkoariru' donkaang ee'noko maniku'. 8 Ookara mare' Set otou'ning naro'ka ~karenaumo-taa daaku' bera kivora-ita kenaanka [912] deemparama boo'paru'.

9 Tenang tee Iinosi' mare' ~karenaumo-taa kivora [90] deemparama baurung narung nkoaru' miring Kenan. 10 Temare'keta Kenan ponto' aru'namare'keta tee Iinosi' ~beenaumo-taa daaku' bera kivora-ita pa'noko' [815] mare' otou', ee'noko teing-koo mare'koo kuunge napo' nii'ning baurukaa' ponto'ariru', donkaang ee'noko maniku'. 11 Ookara mare' Iinosi' otou'ning naro'ka ~karenaumo-taa daaku' bera pa'noko' [905] deemparama boo'paru'.

12 Teketa tee Kenan mare' ~kenaanka-taa kivora [70] deemparako baurung narung Maaleli' ponto'aru'. 13 Ee'noko temare'keta Maaleli' ponto'aru'namare'keta deto Kenan ~beenaumo-taa daaku' bera karenaumo kivora [840] mare' otou', ee'noko teing-koo mare'koo kuunge napo' nii'ning baurukaa' nkoariru', donkaang ee'noko maniku'. 14 Ookara mare' Kenan otou'ning naro'ka ~karenaumo-taa daaku' bera kivora [910] deemparama bou'.

15 Tenang tee Maaleli' ~narung-taa kivora bera pa'noko' [65] mare' deemparako baurung narung Jerete' ponto'aru'. 16 Temare'keta Jerete' ponto'aru'namare'keta deto Maaleli' ~beenaumo-taa daaku' bera beenaumo kivora [830] mare' otou', ee'noko teing-koo mare'koo kuunge napo' nii'ning baurukaa' ponto'ariru', donkaang ee'noko maniku'.

17 Ee'noko ookara mare' Maaleli' otou'ning naro'ka ~beenaumo-taa daaku' bera ~karenaumo-taa ee'noko pa'noko' [895] deemparama boo'paru'.

18 Teketa Jerete' mare' narung daaku'keta ~narung-taa kivora bera kenaanka [162] deemparako baurung Iinoke ponto'aru'. 19 Temare'keta Iinoke ponto'aru'namare'keta deto Jerete' ~beenaumo-taa daaku' [800] mare' otou', ee'noko teing-koo mare'koo kuunge napo' nii'ning baurukaa' ponto'ariru', donkaang ee'noko maniku'. 20 Ee'noko Jerete' ookara mare' naro'ka ~karenaumo-taa daaku' bera ~narung-taa kivora-ita kenaanka [962] otora bou'.

21 Tenang Iinoke mare' ~narung-taa kivora-eta pa'noko' [65] deemparako baurung Metusela' ponto'aru'. 22 Ee'noko temare'keta Metusela' ponto'aru'namare'keta Iinoke beenaumo daaku' [300] mare' otou', Kumponing ninka nari' tampa' navuaresi, ee'noko teing-koo

mare'koo kuunge napo' nii'ning baurukaa' ponto'ariru', donkaang ee'noko maniku'.²³ Ookara mare' Iinoke otou'ning naro'ka beenaumo daaku' bera ~narung-taa kivora-ita pa'noko' [365].²⁴ Iinoke tee Kumponinge ninka tampa' navuareko'noo'koo Kumponinge nkavuio' napo' nantoonge ooaavaruu!.²⁵

(Iiburu 11:5)

²⁵ Teketa Metusela' mare' narung daaku' bera ~beenaumo-taa kivora ee'noko ~kenaanka-taa [187] deemparako bauring Leemeki' ponto'aru'.²⁶ Temare'keta Leemeki' ponto'aru'namare'keta ~kenaanka-taa daaku' bera ~beenaumo-taa kivora-ita kenaanka [782] mare' otou', ee'noko teing-koo mare'koo kuunge napo' nii'ning baurukaa' nkoariru', donkaang ee'noko maniku'.²⁷ Ookara mare' Metusela' otou'ning naro'ka ~karenaumo-taa daaku' bera ~narung-taa kivora-ita napo' ~karenaumo-taa [969] deemparama boo'paru'.

²⁸ Tenang napo' tee Leemeki' mare' narung daaku' bera ~beenaumo-taa kivora-ita kenaanka [182] deemparako bauring narung ponto'aru'.²⁹ Ee'noko miring Nooa^h tampuu', aa'puma, "Aung tee nii' unaa-antamuriaing teieta iri'o'keta aung kansi' mintoompampima kompampimaung-eta Kumponinge barakosi'uu'nung."³⁰ Temare'keta Nooa' ponto'aru'namare'keta Leemeki' pa'noko' daaku' bera ~karenaumo-taa kivora-ita pa'noko' [595] mare' otou', ee'noko teing-koo mare'koo kuunge napo' nii'ning baurukaa' ponto'ariru', donkaang ee'noko maniku'.³¹ Ookara mare' Leemeki' otou'ning naro'ka ~kenaanka-taa daaku' bera ~kenaanka-taa kivora-ita ~kenaanka-taa [777] deemparama boo'paru'.

³² Ee'noko Nooa' mare' pa'noko' daaku' [500] tamung otora baurukaa' beenaumo ponto'ariru' aa'ning Siemi', Aam ee'noko Jepat.

6-50

6-50 Anketa Mme' Bere'arava'navaro. Tankee'noo' 6-50 mme' bere'arava'. Sikuuna-koo nii'na' linkirisi'koo deeruampipeu' Kumponinge nantoonge biikaang orara aarumo-koo piavoarura douai kansi'keta tonta'uru'na', Nooa'daang nakange deeko' duukaa deeng-antavuri. Napo' deeruampipeu' nantoonge mmau' naro'ariri Kumponinge bei'bei'aako teie biikaang kara amutemuri'na' paari-antaevuriko bereravariru'na', bera nantoonge ookara kansi' maanto'uru'. Teketa napo' naumurimaung Kumponinge Eebaraami' bokuvui miru'uu'na' ookara Karistoo'koo baito-nupoong biuma deemparaa'naang, maraka-anta tampeng avurira.

^h 5:29 Iiburu-nupoong biikaang kara-koo miring "Nooa!" tee "Unaa-anta" miru'ari otong.